



Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

2. december 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv (EU) 2015/2366 – betalingstjenester – artikel 62, stk. 4 – gældende gebyrer – artikel 107, stk. 1 – fuld harmonisering – artikel 115, stk. 1 og 2 – gennemførelse og anvendelse – abonnementer på kabel-TV og internetadgang – tidsubegrænsede aftaler indgået inden dette direktivs gennemførelsesdato – gebyrer, der opkræves for betalingstransaktioner uden tilladelse til bankopkrævning, som er påbegyndt efter denne dato«

I sag C-484/20,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht München (den regionale appeldomstol i München, Tyskland) ved afgørelse af 1. oktober 2020, indgået til Domstolen den samme dag, i sagen

Vodafone Kabel Deutschland GmbH

mod

**Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.,**

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling)

sammensat af formanden for Tredje Afdeling, K. Jürimäe, som fungerende formand for Niende Afdeling, og dommerne S. Rodin og N. Piçarra (refererende dommer),

generaladvokat: T. Ćapeta,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Vodafone Kabel Deutschland GmbH ved Rechtsanwalt L. Stelten,

* Processprog: tysk.

- Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e. V. ved Rechtsanwältin C. Hillebrecht,
- den tyske regering ved J. Möller, M. Hellmann og U. Bartl, som befuldmægtigede,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato F. Meloncelli,
- Europa-Kommissionen ved H. Tserepa-Lacombe og T. Scharf, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 62, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT 2015, L 337, s. 35, berigtiget i EUT 2018, L 102, s. 97).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Vodafone Kabel Deutschland GmbH (herefter »Vodafone«) og Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e. V. (forbundssammenslutning af forbrugerforeninger, Tyskland) (herefter »forbundssammenslutningen«) vedrørende opkrævningen af et fast beløb for anvendelsen af visse betalingsinstrumenter til at gennemføre de betalingstransaktioner, der følger af de aftaler, som er indgået mellem Vodafone og forbrugerne.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 6., 53. og 66. betragtning til direktiv 2015/2366 har følgende ordlyd:
 - »(6) Der bør fastsættes nye regler for at lukke hullerne i lovgivningen og samtidig give større retssikkerhed og sikre ensartet anvendelse af de retlige rammer i hele Unionen. Der bør garanteres lige forretningsvilkår for eksisterende og nye markedsaktører, så det bliver nemmere for nye betalingsmidler at nå ud til et større marked, og så der sikres en høj grad af forbrugerbeskyttelse i forbindelse med betalingstjenester i hele Unionen. [...]

[...]

- (53) Da forbrugere og virksomheder ikke er i samme situation, har de ikke behov for det samme beskyttelsesniveau. Mens det er vigtigt at sikre forbrugerrettigheder ved bestemmelser, der ikke kan fraviges ved aftale, er det rimeligt at give virksomheder og organisationer mulighed for at indgå andre aftaler, når de ikke har at gøre med forbrugere. [...] Under alle omstændigheder bør visse centrale bestemmelser i dette direktiv altid finde anvendelse, uanset hvilken status brugeren har.

[...]

- (66) Forskelle i national praksis vedrørende gebyropkrævning for anvendelse af et givet betalingsinstrument (»overvæltning af brugergebyrer«) har ført til vidt forskellige forhold på EU's betalingsmarkeder og er blevet en kilde til forvirring for forbrugerne, navnlig med hensyn til e-handel og grænseoverskridende handel. [...] En anden god grund til at revidere praksis for overvæltning af brugergebyrer er, at [Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/751 af 29. april 2015 om interbankgebyrer for kortbaserede betalingstransaktioner (EUT 2015, L 123, s. 1)] fastsætter regler for interbankgebyrer eller kortbaserede betalinger. [...] Medlemsstaterne bør således overveje at hindre betalingsmodtagere i at opkræve gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter, for hvilke interbankgebyrerne er reguleret i kapitel II i forordning (EU) 2015/751.«

4 Dette direktivs artikel 4 med overskriften »Definitioner« har følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

- 5) »betalingstransaktion«: en handling, der initieres af en betaler eller på dennes vegne eller af en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren

[...]

- 8) »betaler«: en fysisk eller juridisk person, der er indehaver af en betalingskonto og tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, en fysisk eller juridisk person, der udsteder en betalingsordre

- 9) »betalingsmodtager«: en fysisk eller juridisk person, som er den tiltænkte modtager af de midler, der indgår i en betalingstransaktion

- 10) »betalingstjenestebruger«: en fysisk eller juridisk person, som bruger en betalingstjeneste som betaler eller betalingsmodtager eller begge dele

[...]

- 13) »betalingsordre«: en instruks fra en betaler eller betalingsmodtager til deres betalingstjenesteudbyder om at gennemføre en betalingstransaktion

- 14) »betalingsinstrument«: en personaliseret anordning eller personaliserede anordninger og/eller sæt af procedurer, der er aftalt mellem betalingstjenestebrugeren og betalingstjenesteudbyderen, og som bruges for at initiere en betalingsordre

[...]

20) »forbruger«: en fysisk person, der i forbindelse med betalingstjenesteaftaler, som er omfattet af dette direktiv, optræder med et formål, der ligger uden for den pågældendes erhvervsmæssige virksomhed

[...]«

5 Det nævnte direktivs artikel 62 med overskriften »Gældende gebyrer« fastsætter i stk. 3-5 følgende:

»3. Betalingstjenesteudbyderen må ikke hindre betalingsmodtageren i at opkræve et gebyr af betaleren, tilbyde den pågældende rabat eller på anden måde styre vedkommende i retning af at anvende et bestemt betalingsinstrument. De eventuelle gebyrer, der pålægges, må ikke overstige de direkte omkostninger, som betalingsmodtageren afholder for at anvende det pågældende betalingsinstrument.

4. Medlemsstaterne sikrer under alle omstændigheder, at betalingsmodtageren ikke opkræver gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter, for hvilke interbankgebyrerne er reguleret i kapitel II i forordning (EU) 2015/751, og for de betalingstjenester, på hvilke [Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 260/2012 af 14. marts 2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 (EUT 2012, L 94, s. 22)] finder anvendelse.

5. Medlemsstaterne kan forbyde eller begrænse betalingsmodtagerens ret til at opkræve gebyrer under hensyntagen til behovet for at øge konkurrencen og fremme brugen af effektive betalingsinstrumenter.«

6 Samme direktivs artikel 107, der har overskriften »Fuld harmonisering«, bestemmer i stk. 1 følgende:

»For så vidt som dette direktiv indeholder harmoniserede bestemmelser, må medlemsstaterne ikke bevare eller indføre andre bestemmelser end dem, der er fastsat i direktivet, jf. dog [...] artikel 62, stk. 5, [...]«

7 Artikel 115 i direktiv 2015/2366, der har overskriften »Gennemførelse«, bestemmer i stk. 1 og 2 følgende:

»1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 13. januar 2018 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. [...]

2. Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 13. januar 2018.

[...]«

Tysk ret

- 8 § 270a i Bürgerliches Gesetzbuch (borgerlig lovbog), i den affattelse, der har været gældende fra den 13. januar 2018 (herefter »BGB«), fastsætter følgende:
- »Aftaler, hvorved skyldneren forpligtes til at betale et gebyr for anvendelse af en automatisk direkte debitering i SEPA [(det fælles eurobetalingsområde)], en direkte debitering mellem virksomheder i SEPA, en overførsel i SEPA eller et betalingskort, er ugyldige. Ved transaktioner med forbrugere gælder første punktum med hensyn til anvendelse af betalingskort kun, såfremt kapitel II i [forordning 2015/751] finder anvendelse på de nævnte transaktioner.«
- 9 § 229, stk. 45, i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (lov om ikrafttrædelse af den borgerlige lovbog) (herefter »EGBGB«) bestemmer følgende:
- »(1) Skyldforhold, der vedrører gennemførelsen af betalingstransaktioner, og som er opstået den 13. januar 2018 eller derefter, reguleres kun af BGB og [nærværende lovs] § 248 i den affattelse, som finder anvendelse fra den 13. januar 2018.
- (2) Skyldforhold, der vedrører gennemførelsen af betalingstransaktioner, og som bestod inden den 13. januar 2018, reguleres af BGB og [nærværende lovs] § 248 i den affattelse, som fandt anvendelse frem til den 13. januar 2018, medmindre andet er fastsat i stk. 3 og 4.
- (3) Såfremt det i forbindelse med et skyldforhold som omhandlet i stk. 2 forholder sig således, at gennemførelsen af en betalingstransaktion først blev påbegyndt den 13. januar 2018, reguleres denne betalingstransaktion kun af BGB og [nærværende lovs] § 248 i den affattelse, som finder anvendelse fra og med den 13. januar 2018.
- [...]
- (5) BGB's § 270a finder anvendelse på ethvert skyldforhold, der er opstået den 13. januar 2018 eller derefter.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 10 Vodafone er en kabelnetoperatør og udbyder af internetadgang, der udøver sin virksomhed på det tyske område. Siden gennemførelsen af direktiv 2015/2366 i tysk ret, fra den 13. januar 2018, har Vodafone sondret mellem de aftaler om telekommunikationstjenester og om kabel-TV-tjenester, der er indgået forud for denne dato, og dem, der er indgået fra og med den nævnte dato. For den første kategori af aftaler opkræver denne operatør i henhold til et generelt kontraktvilkår et fast beløb kaldet »Selbstzahlerpauschale« (et standardbeløb for en betaling foretaget af kunden selv) på 2,50 EUR pr. betalingstransaktion af de kunder, der ikke tillader operatøren at foretage en automatisk bankopkrævning, men selv betaler regningerne via en SEPA-overførsel. Dette kontraktvilkår figurerer derimod ikke længere i den prisliste, der gælder for den anden kategori af aftaler.
- 11 Vodafone anser sig for berettiget til at anvende det nævnte kontraktvilkår på de betalingstransaktioner, der er påbegyndt i henhold til aftaler indgået før den 13. januar 2018, og dermed til at opkræve det nævnte standardbeløb for disse transaktioner selv efter denne dato. Ifølge denne operatør gælder det forbud mod at opkræve tillægsgebyrer, der er fastsat i BGB's § 270a, kun for tidsbegrænsede aftaler indgået fra og med den 13. januar 2018. Eftersom der i

EGBGB's § 229, stk. 45, nr. 5, henvises til skyldforhold, der er opstået den 13. januar 2018 eller derefter, kan det ikke komme på tale at anvende BGB's § 270a med tilbagevirkende kraft på aftaler indgået forud for denne dato, selv om de betalingstransaktioner, der er støttet på disse aftaler, først er påbegyndt fra den nævnte dato og fremefter.

- 12 Forbundssammenslutningen har gjort gældende, at forbuddet i BGB's § 270a mod at opkræve tillægsgebyrer fra den 13. januar 2018 ligeledes finder anvendelse på de betalingstransaktioner, der er påbegyndt efter denne dato i henhold til aftaler indgået før denne dato, eftersom artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 har til formål på datoen den 13. januar 2018 at indføre identiske vilkår på det indre marked for betalingstjenester. Overgangsbestemmelsen i EGBGB's § 229, stk. 45, skal i øvrigt i medfør af dette stykkes nr. 3 fortolkes således, at den nye lovgivning fra og med den 13. januar 2018 finder anvendelse på alle betalingstransaktioner, der er påbegyndt fra denne dato og fremefter, herunder betalingstransaktioner, der er støttet på aftaler indgået forud for denne dato.
- 13 På denne baggrund anlagde forbundssammenslutningen sag med påstand om, at Vodafone i forhold til alle de betalingstransaktioner, der var påbegyndt fra og med den 13. januar 2018, skulle ophøre med at opkræve standardbeløbet for betalinger foretaget af kunden selv, og forbundssammenslutningen fik medhold i dette søgsmål.
- 14 Vodafone har iværksat appel ved Oberlandesgericht München (den regionale appeldomstol i München, Tyskland), og denne retsinstans er tilbøjelig til at mene, at BGB's § 270a, som gennemfører artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 i tysk ret, ligeledes finder anvendelse, hvor den kontraktmæssige forpligtelse, der ligger til grund for betalingstransaktionerne, er opstået før den 13. januar 2018, men hvor disse transaktioner – der skal ske med regelmæssige og almindeligvis månedlige betalingsdatoer – først påbegyndes efter denne dato.
- 15 Ifølge denne ret er der nemlig fra og med den 13. januar 2018, og uafhængigt af datoen for de tidsubegrænsede aftalers indgåelse, blevet etableret en ensartet gebyrordning på markedet for betalingsmidler i Unionen, således at det i denne bestemmelse fastsatte forbud mod at opkræve tillægsgebyrer tillige gælder for tidsubegrænsede aftaler indgået før den 13. januar 2018.
- 16 Den nævnte ret har også påpeget, at EGBGB's § 229, stk. 45, nr. 5 – der udelukkende henviser til den kontraktmæssige forpligtelses opståen, hvorimod denne opståen ikke er nævnt i direktiv 2015/2366 – rejser tvivl om den fulde anvendelse af forbuddet mod at opkræve tillægsgebyrer for de betalingstransaktioner, der er påbegyndt fra og med den 13. januar 2018, når den kontraktmæssige forpligtelse, der ligger til grund for disse transaktioner, er opstået forud for denne dato.
- 17 På denne baggrund har Oberlandesgericht München (den regionale appeldomstol i München) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 62, stk. 4, i [direktiv 2015/2366] fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning eller praksis, der har form af en overgangsbestemmelse for så vidt angår løbende skyldforhold med forbrugere, og hvorefter forbuddet mod gebyrer på anvendelse af betalingsinstrumenter og betalingstjenester i henhold til den relevante nationale gennemførelsesbestemmelse kun finder anvendelse, såfremt det tilgrundliggende skyldforhold er opstået den 13. januar 2018 eller senere, men ikke når det tilgrundliggende skyldforhold bestod før den 13. januar 2018, men hvor gennemførelsen af [hermed forbundne] betalingstransaktioner dog først blev påbegyndt den 13. januar 2018 eller senere?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 18 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning eller praksis, hvorefter forbuddet mod at opkræve gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, der er omhandlet i denne bestemmelse, i forbindelse med tidsubegrænsede aftaler indgået med forbrugere kun gælder for de betalingstransaktioner, som er påbegyndt i henhold til aftaler indgået efter den 13. januar 2018, således at disse gebyrer fortsat kan anvendes på de betalingstransaktioner, som er påbegyndt efter denne dato i henhold til tidsubegrænsede aftaler indgået før den samme dato.
- 19 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 13.10.2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, præmis 26, og af 26.1.2021, Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie, C-16/19, EU:C:2021:64, præmis 26).
- 20 Hvad angår ordlyden af artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 bestemmes det heri, at medlemsstaterne sikrer, at betalingsmodtageren – i den i dette direktivs artikel 4, nr. 9), forudsatte betydning – ikke opkræver gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter, for hvilke interbankgebyrerne er reguleret i kapitel II i forordning 2015/751, og for de betalingstjenester, på hvilke forordning nr. 260/2012 finder anvendelse. Ordlyden af denne bestemmelse indeholder ingen præciseringer af den tidsmæssige anvendelse af dette forbud.
- 21 Under disse omstændigheder skal den sammenhæng, hvori forbuddet mod at opkræve gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, der er omhandlet i artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, indgår, samt de mål, der forfølges med dette direktiv, tages i betragtning.
- 22 Hvad angår den sammenhæng, hvori artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 indgår, skal det for det første bemærkes, at det følger af dette direktivs artikel 115, stk. 1, og artikel 115, stk. 2, første afsnit, at selv om medlemsstaterne inden den 13. januar 2018 skal vedtage og offentliggøre de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, finder disse bestemmelser først anvendelse fra denne dato.
- 23 For det andet bemærkes, at eftersom artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 indeholder harmoniserede bestemmelser, kan medlemsstaterne fra den dato, der er fastsat i direktivets artikel 115, stk. 2, første afsnit, i medfør af dette direktivs artikel 107, stk. 1, hverken opretholde eller indføre andre bestemmelser end disse harmoniserede bestemmelser.
- 24 For det tredje forholder det sig således, at eftersom forbuddet mod at opkræve gebyrer for brugen af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, som er omhandlet i artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, finder anvendelse på betalingstransaktioner – i den i dette direktivs artikel 4, nr. 5), forudsatte betydning – »uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren«, er den relevante dato i henseende til anvendelsen af dette forbud den dato, hvor betalingstransaktionen påbegyndes, og ikke den dato, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for denne betalingstransaktion, opstod.

- 25 Det følger således af en systematisk fortolkning af artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, at forbuddet mod at opkræve gebyrer for brugen af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, som er omhandlet i denne bestemmelse, gælder for alle de betalingstransaktioner, der påbegyndes fra og med den 13. januar 2018.
- 26 For så vidt angår de formål, der forfølges med direktiv 2015/2366, skal det anføres, at direktivet tilsigter at fremme en yderligere integration af et indre marked for betalingstjenester såvel som at beskytte betalingstjenestebrugere og navnlig at give en høj grad af beskyttelse til dem, som er forbrugere, således som det bl.a. fremgår af 6. og 53. betragtning til dette direktiv (jf. i denne retning dom af 11.11.2020, DenizBank, C-287/19, EU:C:2020:897, præmis 102 og den deri nævnte retspraksis), idet forbrugerbeskyttelse i Unionens politikker desuden er stadfæstet i artikel 169 TEUF samt i artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. analogt dom af 2.3.2017, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-568/15, EU:C:2017:154, præmis 28).
- 27 I øvrigt har EU-lovgiver, som det fremgår af 66. betragtning til direktiv 2015/2366, via forbuddet i dette direktivs artikel 62, stk. 4, ønsket at overvinde opsplitningen i de nationale praksisser angående opkrævning af gebyrer for anvendelsen af visse betalingsinstrumenter, hvilken opsplitning har været årsag til vidt forskellige forhold på EU's betalingsmarkeder og en kilde til forvirring for forbrugerne, navnlig med hensyn til e-handel og grænseoverskridende handel.
- 28 Enhver differentieret anvendelse af dette forbud alt efter om de underliggende forpligtelser for de betalingstransaktioner, der er påbegyndt fra og med den 13. januar 2018, er opstået før eller efter denne dato, ville imidlertid være til fare for den harmonisering på EU-plan, der er fastsat i artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, sammenholdt med dette direktivs artikel 107, stk. 1, og det med dette direktiv forfulgte formål om forbrugerbeskyttelse på det indre marked for betalingstjenester ville blive svækket heraf.
- 29 I denne sammenhæng skal det argument, som Vodafone har fremsat i sine skriftlige bemærkninger, hvorefter princippet om forbud mod love med tilbagevirkende kraft og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning vil blive tilsidesat på grund af den tidsmæssige rækkevidde, der således tillægges artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, i øvrigt forkastes.
- 30 Der skal i denne forbindelse erindres om, at en ny retsregel finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor den retsakt, hvori den er indeholdt, træder i kraft, og at den, selv om den ikke finder anvendelse på retlige situationer, der er opstået og endeligt fastlagt før denne ikrafttræden, skal anvendes øjeblikkeligt på de fremtidige virkninger af en situation, der er opstået, mens den tidligere lovgivning var gældende, og på nye retlige situationer, medmindre det klart fremgår af denne regels ordlyd, opbygning eller formål, at den skal tillægges tilbagevirkende kraft. Dette er navnlig tilfældet, når den nævnte regel er ledsaget af særbestemmelser, som specielt regulerer dens tidsmæssige anvendelse ved at tillægge reglen en sådan tilbagevirkende kraft (jf. i denne retning dom af 14.5.2020, Azienda Municipale Ambiente, C-15/19, EU:C:2020:371, præmis 56 og 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 I den konkrete sag forholder det sig imidlertid således, at eftersom artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 – som det fremgår af nærværende doms præmis 25 – ikke omhandler de betalingstransaktioner, der er gennemført før den 13. januar 2018, vedrører denne bestemmelse ikke retlige situationer, der er endeligt fastlagt før denne dato, og bestemmelsen har derfor ikke nogen tilbagevirkende kraft. Hvad angår de betalingstransaktioner, der er påbegyndt fra og med

den 13. januar 2018 i henhold til tidsubegrænsede aftaler indgået før denne dato, udgør artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 i øvrigt blot et tilfælde, hvor en ny retsregel anvendes på fremtidige virkninger af en situation, der er opstået, mens den gamle regel var gældende.

- 32 For så vidt som den forelæggende ret mener, at EGBGB's § 229, stk. 45, nr. 5, rejser tvivl om den fulde anvendelse af forbuddet mod at opkræve tillægsgebyrer for de betalingstransaktioner, der er påbegyndt fra og med den 13. januar 2018, når disse transaktioner udspringer af en kontraktmæssig forpligtelse, der er opstået forud for denne dato, skal det yderligere tilføjes, at det ifølge fast retspraksis tilkommer denne ret at efterprøve, om denne bestemmelse kan fortolkes i overensstemmelse med artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366, således som fortolket i nærværende doms præmis 25, for at sikre EU-rettens fulde virkning ved afgørelsen af den tvist, der er indbragt for den (jf. i denne retning dom af 15.10.2020, Association française des usagers de banques, C-778/18, EU:C:2020:831, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Henset til ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 62, stk. 4, i direktiv 2015/2366 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning eller praksis, hvorefter forbuddet mod at opkræve gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, der er omhandlet i denne artikel 62, stk. 4, i forbindelse med tidsubegrænsede aftaler indgået med forbrugere kun gælder for de betalingstransaktioner, som er påbegyndt i henhold til aftaler indgået efter den 13. januar 2018, således at disse gebyrer fortsat kan anvendes på de betalingstransaktioner, som er påbegyndt efter denne dato i henhold til tidsubegrænsede aftaler indgået før den samme dato.

Sagsomkostninger

- 34 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 62, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning eller praksis, hvorefter forbuddet mod at opkræve gebyrer for anvendelse af betalingsinstrumenter og for de betalingstjenester, der er omhandlet i denne artikel 62, stk. 4, i forbindelse med tidsubegrænsede aftaler indgået med forbrugere kun gælder for de betalingstransaktioner, som er påbegyndt i henhold til aftaler indgået efter den 13. januar 2018, således at disse gebyrer fortsat kan anvendes på de betalingstransaktioner, som er påbegyndt efter denne dato i henhold til tidsubegrænsede aftaler indgået før den samme dato.

Underskrifter